Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Xafiiska Madaxweynaha

جمهورية الصومال الفيدرالية
مكتب الرئيس

Federal Republic of Somalia
Office of the President

SHARCI LR. 26
ANSIXINTA SHARCIGA WARBAAHINTA

Taariikh: 30/07/2020

MADAXWEYNAHA J.F.S,

MARKUU ARKAY: Qodobka 87aad, Faqradda 1aad iyo Faqradda 2aad ee Dastuurka KMG

MARKUU ARKAY: Qodobka 90aad, Xarafka "F" ee Dastuurks KMG

MARKUU ARKAY: Warqadda Gudoomiyaha Golaha Shacabka Ref./GSH/263/B-10/20 taariikh 20/02/2020 kuna saabsan ansixinta Sharciga Warbaahinta

MARKUU TIXGELIYAY: Baahida loo qabo in la ansixiyo lana meel-mariyo Sharcigan

Waxa uu Madaxweynuhu soo saaray Sharcigan:

Qodobka 1aad

Laga billaabo marka uu Madaxweynuhu saxiixo Sharcigan, waxa si rasmi ah loo oggolaaday Sharciga Warbaahinta.

Qodobka 2aad

Marka uu Madaxweynaha JFS saxiixo Sharcigan, waxa lagu soo daabici doonaa Faafinta Rasmiga ah ee Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliyeed.

MUQDISHO: 30/07/2020

Madaxweynaha J. F.S
Maxamed Cabdullaahi Maxamed "Farmaajo"

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Golaha Shacabka
Xafiiska Guddoomiyaha

الجمهورية الفيدرالية الصومالية
مجلس الشعب
مكتب الرئيس

Somali Federal Republic
The House of the People
Office of the Speaker

Ref: GSH/263/B-10/20 :الرقم **Mogadishu- Feb 20, 2020: التاريخ**

Ku: **Madaxweyanaha Jamhuuriyadda Federaalka soomaaliya**
Muqdishu

Og: **Guddoomiyaha Aqalka Sare**
Muqdishu

Og: **Ra'iisul wasaaraha Xukuumadda Federaalka**
Muqdishu

Og: **Guddiga Warfaafinta ee Golaha Shacabka**
Muqdishu

Og: **Garyqaanka Guud ee Dawladda**
Muqdishu

Og: **Hantidhawrka Qaranka**
Muqdishu

Og: **Xoghayaha Guud ee Golaha Shacabka**
Muqdishu

Og: **Agaasimaha Waaxda Shuruucda ee Golaha Shacabka**
Muqdishu

Ujeedo: H/Sharciyeedka Warbaahinta

Mudane Madaxweyne,

Sida aad la socoto, **H/Sharciyeedka Warbaahinta** ee halkaan ku lifaaqan waxa soo gudbiyey Xafiiska R/Wasaaraha XFS.

Kadib waxaa ka baaraandagey oo habraacii loogu talagaly marsiiyay Guddiga Warfaafinta ee Golaha Shacabka; iyadoo xildhibaanada Golaha Shacabka ay ka doodeen. Ugu danbayna wuxuu Goluhu ku ansixiyay H/Sharciyeedkan Kalfadhiga 6-aad

Tell: +252 6 1 2224442 / +252-615577472
E-mail. speaker@parliament.gov.so mmursal44@hotmail.com

Kulankiisa 32aad taariikhdu markay ahayd **19/1/2020,** iayada ooy xaadir yihiin 144 Xildhibaan codayntuna sidaan ayay u dhacaday:

Oggol: 144; **Diiday: 0;** **Aamus: 0;**

Aqalka Sare ee Baarlamaanka Fadaraalka Soomaaliya, waxuu Golaha Shacabka u soo gudbiyey Sharcigan oo Ansax ah, oon wax nuxur ah aan laga badalin nuqulkii Golaha Shacabku horey ugu direy Aqalka sare. Waxuu Aqalka Sare ugu soo gudbiyey Golaha Shacabka warqadda tirsigeedu yahay XG/385/B-10/20 kuna taariikhaysan 15/01/2020.

Hadaba M.ne Madaxweyne waxaan si waafaqsan qodobka 90aad xarafka (f) ee Dastuurka Jamhuuriyadda Federaalka, kaaga codsanayaa inaad go'aanka Golaha ku ogolaato Xeer Madaxweyne, si loogu soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee Dawlada.

Naga Guddooma Salaan Qiimo iyo Qadarin Xanbaarsan

M.ne Maxmaed Mursal Sheikh Abdirahmaan
Guddoomiyaha Golaha Shacabka BFS

GOLAHA SHACABKA JAMHUURIYADDA FEDERAALKA EE SOOMAALIYA
THE HOUSE OF PEOPLE THE FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA
مجلس الشعب جمهورية فيدرالي الصومال
مكتب الرئيس
OFFICE OF THE SPEAKER
XAFIISKA GUDOOMIYAHA

Tell: +252 6 1 2224442 / +252-615577472
E-mail. speaker@parliament.gov.so mmursal44@hotmail.com

H/SH WARBAAHINTA EE SOOMAALIYA

Guddoomiyaha Golaha Shacabka- Baarlamaanka JFS	
Tirada Xubnaha Codeysay 144 : Oggol: 144; Diiday: 0; Ka aamustay: 0;	
Saxiix: M.ne Maxamed Mursal Sheikh Cabdirahman	Taariikh: Feb 19, 2020

Guddoomiye ku-xigeenka 1aad- Golaha Shacabka Baarlamaanka JFS	
Saxiix: M.ne Abdiweli Sh. Ibrahim Muudey	Taariikh: Feb 19, 2020

Xoghayaha Guud ee Golaha Shacabka Baarlamaanka JFS	
Saxiixa: Mudane Cabdikarim Xaaji Cabdi Buux	Taariikh: Feb 19, 2020

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Golaha Shacabka
Xafiiska Guddoomiyaha

الجمهورية الفيدرالية الصومالية
مجلس الشعب
مكتب الرئيس

Somali Federal Republic
The House of the People
Office of the Speaker

Ref: 171/12/01/B-10/19 :الرقم

Mogadishu July 14 2019 :التاريخ

Ku: **Guddoomiyaha Aqalka Sare**

Og: **Madaxweyanaha Jamahuuriyadda Federaalka soomaaliya**

Og: **Ra'iisul wasaaraha XFS**

Og: **Guddiga Warfaafinta iyo Wacyigalinta**

Og: **Garyqaanka Guud ee Dawladda**

Og: **Hantidhawrka Qaranka**

Og: **Xoghayaha Guud ee Golaha Shacabka**

Og: **Waaxda Shuruucda ee Golaha Shacabka**

Ujeedo: Soo Gudbin Wax ka Badalka Sharciga Saxaafadda

Mudane Guddoomiye, Mudanayaal

Sida aad la socotaan, Wax ka Badalka Sharciga Saxaafadda ee halkaan ku lifaaqan waxaa soo gudbisay Wasaaradda Warfaafinta ee XFS, Kadib waxaa ka baaraandagey oo habraacii loogu talogaly marsiiyay Guddiga Warfaafintab iyo Wacyigalinta ee Golaha Shacabka ayadoo xildhibaanada ay kaga doodeen akhrinta 2aad. Ugu danbayna wuxuu Goluhu ku ansixiyay Wax ka badalka Sharcigan Kalfadhiga 5-aad Kulankiisa 24aad taariikhdu markay ahayd **08/7/2019**, codayntuna sidaan ayay u dhacaday:

Oggol: 140; **Diiday: 0;** **Ka aamustay: 1**

Mudane Guddoomiye waxaa halkaan ku lifaaqan nuqulka Wax ka Badalka Sharciga Saxaafadda uu Golaha Shacabku ansixiyay, iyo dukumentiyo sharaxaya heerarkii kala duwanaa ee uu soo maray, wax kabadalladii lagu sameeyay Sharcigan, si aad oga gudataan waajibkiina Dastuuriga ah.

Naga Guddooma Salaan Qiimo iyo Qadarin Xanba

M.ne Maxmaed Mursal Sheikh Abdirahmaan
Guddoomiyaha Golaha Shacabka BFS

GOLAHA SHACABKA JAMHUURIYADDA FEDERAALKA EE SOOMAALIYA
THE HOUSE OF PEOPLE FEDERAL REPUBLIC OF SOMALIA
OFFICE OF THE SPEAKER
XAFIISKA GUDDOOMIYAHA
مكتب الرئيس

Tell: +252 6 1 2224442 / +252-615577472
E-mail. speaker@parliament.gov.so mmursal44@hotmail.com

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Golaha Shacabka
Xafiiska Guddoomiyaha

الجمهورية الفيدرالية الصومالية
مجلس الشعب
مكتب الرئيس

Somali Federal Republic
The House of the People
Office of the Speaker

Ref: 171/12/01/B-10/19 :الرقم **Mogadishu July 14 2019:** التاريخ

Ku:	Guddoomiyaha Aqalka Sare
Og:	Madaxweyanaha Jamahuuriyadda Federaalka soomaaliya
Og:	Ra'iisul wasaaraha XFS
Og:	Guddiga Warfaafinta iyo Wacyigalinta
Og:	Garyqaanka Guud ee Dawladda
Og:	Hantidhawrka Qaranka
Og:	Xoghayaha Guud ee Golaha Shacabka
Og:	Waaxda Shuruucda ee Golaha Shacabka

Ujeedo: Soo Gudbin Wax ka Badalka Sharciga Saxaafadda

Mudane Guddoomiye, Mudanayaal

Sida aad la socotaan, Wax ka Badalka Sharciga Saxaafadda ee halkaan ku lifaaqan waxaa soo gudbisay Wasaaradda Warfaafinta ee XFS, Kadib waxaa ka baaraandagey oo habraacii loogu talogaly marsiiyay Guddiga Warfaafintab iyo Wacyigalinta ee Golaha Shacabka ayadoo xildhibaanada ay kaga doodeen akhrinta 2aad. Ugu danbayna wuxuu Goluhu ku ansixiyay Wax ka badalka Sharcigan Kalfadhiga 5-aad Kulankiisa 24aad taariikhdu markay ahayd **08/7/2019,** codayntuna sidaan ayay u dhacaday:

Oggol: 140; **Diiday: 0;** **Ka aamustay: 1**

Mudane Guddoomiye waxaa halkaan ku lifaaqan nuqulka Wax ka Badalka Sharciga Saxaafadda uu Golaha Shacabku ansixiyay, iyo dukumentiyo sharaxaya heerarkii kala duwanaa ee uu soo maray, wax kabadalladii lagu sameeyay Sharcigan, si aad oga gudataan waajibkiina Dastuuriga ah.

Naga Guddooma Salaan Qiimo iyo Qadarin Xanbaarsan

M.ne Maxmaed Mursal Sheikh Abdirahmaan
Guddoomiyaha Golaha Shacabka BFS

Golaha Aqalka Sare
The Upper House
11 SEP 2019
SOO GELID / RECEIVED
Saxiix/ Sign:

Tell: +252 6 1 2224442 / +252-615577472
E-mail. speaker@parliament.gov.so mmursal44@hotmail.com

WAX-KABADALKA SHARCIGA SAXAAFADA

Guddoomiyha Golaha shacabka- Baarlamaanka JFS

Tirada Xubnaha Codeysay 141: Oggol: 140; Diiday: 0; Ka aamustay: 1;

Saxiix: M.ne Maxamed Mursal Sheikh-Cabdiraxmaan	Taariikh: July 21, 2019

Guddoomiye ku-xigeenka 1aad- Golaha shacabka- Baarlamaanka JFS

Saxiix: M.ne Cabdiwali Ibraahim Sheekh Muudey	Taariikh: July 21, 2019

Guddoomiye ku-xigeenka 2aad- Golaha Shacabka Baarlamaanka JFS

Saxiixa: Mahad Cabdalla Cawad	Taariikh: July 21, 2019

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya
Golaha Aqalka Sare ee BFS
Xafiiska Guddoomiyaha

جمهورية الصومال الفيدرالية
مجلس الشيوخ
مكتب الرئيس

Federal Republic of Somalia
The Upper House
Office of The Speaker

Tix: XG/385/B-10/20

Taariikh: 15/01/2020 التاريخ

Ku:- Guddoomiyaha Golaha Shacabka BFS =Muqdisho=
Og:- Xoghayaha Guud ee Aqalka Sare =Muqdisho=
Og:- Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dowladda =Muqdisho=
Og:- Guddiga Arrimaha Bulshada & Warfaafinta ee Aqalka Sare =Muqdisho=
Og:- Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda Federaalka Soomaaliya =Muqdisho=
Og:- Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya =Muqdisho=

Ujeeddo:

Soo Gudbin Qaraar Gole (Ansixinta Sharciga Wax-ka-beddelka Xeerka Warbaahinta)

Mudane Guddoomiye,

Salaan diirran ka dib, waxaan kuu soo gudbinayaa Qaraarka Golaha Aqalka Sare ee Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya ee tirsigiisu yahay **Tix: GAS/B-10/KF6/10/2020** kuna taariikheysan **14 Jannaayo 2020** kuna ansixiyay Goluhu **Sharciga Wax-ka-beddelka Xeerka Warbaahinta:**

- Waxaa codeeyay: **27 Senatar.**
- Waxaa oggolaaday: **23 Senatar.**
- Waxaa diiday: **3 Senatar.**
- Waxaa ka aamusay: **1 Senatar.**

Sidaas darteed, Mudane Guddoomiye, waxaa halkan ku lifaaqan Qaraarka Golaha Aqalka Sare ee kor ku xusan iyo nuqulka sharciga uu Goluhu soo ansixiyay si aad uga gudataan waajibka dastuuriga ee la idiin igmaday.

Iga guddoon qadarin.

Sen. Cabdi Xaashi Cabdullaahi
Guddoomiyaha Golaha Aqalka Sare
Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya

KM0, Degmada Shibis, Benaadir- Muqdisho- Soomaaliya
Landline: +252 6143620 - Mobile: +252 615519350
Email: Speaker@Senate.gov.so - Fdarbaal1@gmail.com
www.senate.gov.so

ANSIXINTA SHARCIGA WAX-KA- BEDDELKA XEERKA WARBAAHINTA

Senatarrada Codeeyay	Oggolaaday	Diiday	Ka Aamusay
27	23	3	1

Guddoomiyaha Golaha Aqalka Sare Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya	
Sen. Cabdi Xaashi Cabdullaahi	Taariikh: 14[ka] Jannaayo 2020

Guddoomiye Ku Xigeenka Kowaad ee Golaha Aqalka Sare Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya	
Sen. Abshir Maxamed Axmed	Taariikh: 14[ka] Jannaayo 2020

Guddoomiye Ku Xigeenka Labaad ee Golaha Aqalka Sare Baarlamaanka Federaalka Soomaaliya	
Sen. Mowliid Xuseen Guhaad	Taariikh: 14[ka] Jannaayo 2020

KM0, Degmada Shibis, Benaadir- Muqdisho- Soomaaliya
Landline: +252 6143620 - Mobile: +252 615519350
Email: Speaker@Senate.gov.so - Fdarbaal1@gmail.com
www.senate.gov.so

Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya

Baarlamaanka Federaalka Soomaaliiya

Guddiga Warfaafinta, Wacyigalinta, Dhaqanka, Boostada iyo Isgaarsiinta ee Golaha Shacabka

HINDISE SHARCIYEEDKA
WAX-KA-BEDELKA
XEERKA WARBAAHINTA

Noqulka la ansixiyey

Qodobka 1aad

Eray-bixin

Haddii aan si kale loogu qeexin sharci kale, erayada soo socda wuxuu mid waliba yeelanayaa fasiraadda ku hor qoran:

Gole: Waa Golaha Warbaahinta

Warbaahin Shisheeye: Waa Warbaahin milkiyaddeeda ay leeyihiin dad aan aheyn muwaaddiniin Soomaaliyeed.

Wasiir: Waa Wasiirka Warfaafinta.

Wasaarad: Waa Wasaaradda Warfaafinta.

Warbaahinta: Waa gudbin barnaamijyo kala duwan oo loo isticmaalo qalabka warlaliska ama satalite-ka.

Warbaahinta Daabacan: Waa warbaahinta lagu faafiyo qaab qoraal ah, sida wargeysyada, majalladaha, iwm.

Warbaahinta gaarka ah: Waa warbaahin ay leeyihiin dad ama hay'ado gaar ah.

Noocyada warbaahintu: Waxay u kala bixi karaan sida midda bulshada (Public), midda sida gaarka ah loo leeyahay iyo midda qeybaha bulshada(Community).

Warbaahinta Danabeysan (Elektarooniga): Waxaa loola jeedaa raadiyaha, telefishanka (cable Television) iyo internet-ka.

Warbaahinta Daabacan: Waxaa loola jeedaa Warbaahinada la qoro, la daabaco sida Wargeysyada, Joornaallada (todobaadle, bille ama Sanadle), Tabeellayaasha ama Warsideyaasha (bulletins).

Warbaahin Qaran: Waa **Warbaahinta** ay maamusho isla markaana maal-geliso Dawladdu.

Warbaahin Gaar ahaaneed: Waa Warbaahinta sida gaarka ah u leeyahay shakhsi ama shirkad.

Wariye: Qof kasta oo leh aqoon Warbaahineed kuna shaqeeya, lehna rukhsad uu ku shaqeeyo

Madbacad (Printing House): Waa hannaan ku dhisan farsamo adeegyo daabacaadeed loona isticmaalo qalabka wax lagu qoro.

Milkiile Goob Daabacaad (Daabace): Waa qofka leh ama wakiil ka ah madbacadda.

Soo-saare (Publisher): Waa milkiilaha ama qofka haysta rukhsadda lagu daabaco buugag ama qoraallo aan waqti xaddidan lahayn.

Faafin (Dessiminate): Waa hawsha gudbinta wararka iyo farriimaha loo adeegsado qalabka warbaahinta.

Shirkad soo saarta Filimada (Movies Production Company): Waa shirkad soo saarta filimada maqalka iyo muuqaalka.

Machadka Tababarka Saxaafadda: Waa dugsi bixiya tababar xirfad Warbaahineed

Xarun Tarjumaad: Waa goob sharciyeysan oo rukhsad u haysata tarjumaadda qoraallo ku qoran luqado kala duwan.

Wakaalad Warar: Waa hay'ad sharciyeysan oo ururisa isla markaana faafisa xogta warbaahinta.

Shirkad Xayeysiin: Waa shirkad ganacsi oo haysata oggolaansho sharci ah soona saarta xayeysiin.

Xaq dhowr (Intellectual Property Rights): Waa ilaalinta lahaanshaha fikirka ama hal-abuurka iyo qoraalada.

Tafaf-tire Guud (Editor-in-Chief): Waa qofka mas'uulka ka ah maamulka iyo waxa ku soo baxa madbacad, wargeys, idaacad, telefishan iyo websiteyada.

Raadiyo: Waa warbaahin guud oo maqal ah.

Telefishan: Waa warbaahin guud oo maqal iyo muuqaal ah.

Mareeg Shabakadeed (Cable Network): Waa warbaahin maqal iyo muuqaal ah oo baahisa barnaamijyo maxalli, caalami, waxbarasho, dhaqan iyo madadaalo oo loo tebiyo ciddii dalbata.

Xayeysiin (Advertisement): Waa adeeg lagu soo saaro barnaamij qoraal, maqal iyo muuqaal ah iyadoo shirkadda xayeysiintu ay khidmad ka qaadeyso shakhsiga ama hey'adda xayeysiinta loo sameeyey.

Deeq (Donation): Waa tabaruc nooc kasta oo taakulayn ah, mid dhaqaale ama dhiirri-gelin Warbaahineed oo uu bixiyo shakhsi ama hay'ad.

Qodobka 2aad

Mabaadi'da Guud

Iyadoo laga duulayo qodobka 18aad ee Dastuurka KMG ah, lana tixgelinayo ahamiyadda ballaaran ee warbaahintu u leedahay horumarka aadanaha, Jahmuuriyadda Federaalka Soomaaliya waxay yeelatay xeer warbaahin qaran.

Xeerkan waxay ujeeddadiisu tahay:

2.1- In lagu nidaamiyo, hago, horumariyo warbaahin, anshax, aqoon, farsamo iyo farshaxan tayo leh in ay Soomaaliya ka hana-qaaddo.

2.2- In lagu xoojiyo waxbarashada, cilmiga, dhaqanka afka, nabadda, xasiloonida, wadajirka iyo isjecaylka dadweynaha.

2.3- Xeerkani Wuxuu kaalin ka ciyaarayaa dib-u-dhiska Soomaaliya dimoqoraadi ah, wuxuuna dhiiri-gelinaysaa sinnaanta iyo caddaaladda mujtamaca. Wuxuu xoojinayaa dawlad-wanaagga iyo daahfurnaanta maamulka.

2.4- Xeerkani wuxuu damaad-qaadayaa xoriyadda warbaahinta, waxaana reeban qaab kasta oo caburin warbaahineed. Waxaa kaloo reeban in Jamhuuriyadda Federalka Soomaaliya gudaheeda faaf-reeb (Censorship) lagu sameeyo waxa la daabacayo, la daawado ama la dhegaysto.

2.5- Xeerkani wuxuu damaanad qaadayaa in aan Wariye iyo hay'ad warbaahineed midna la xiri karin, lana xanibi karin shaqadeeda, haddii ayan fal-dambiyeed gacanta kula jirin.

2.6- In hey'adaha warbaahinta iyo warfidiyeenkoodu ay qaadaya masuuliyadda wax ay baahinayaan ee ah Xad-gudubyada, anshax xumada, sugnaan la'aanta wirarka, Akhlaaqda waxa la daabacayo iyo anshaxa waxa la baahinayo, ama la daawanayo.

2.7- Go'aan maxkamadeed oo keliya ayaa lagu amri kara in xoriyadda laga qaado wariye ama la xanibo shaqada hey'ad warbaahin.

2.8- Xoriyadda iyo xurmadda uu xeerkani siinayo warbaahinta waddaniga ah, mid la mid ah ayuu siiynayaa warbaahinta iyo weriyeyaasha shisheeye ee ka hawlgala gudaha Jamhuuriyadda Federalka Soomaaliya.

Qodobka 3aad

Xorriyadda Warbaahinta

3.1- Warbaahintu way u madax-bannaan tahay fulinta hawlaheeda Warbaahineed ee noocyada kala duwan ayadoo dhowreysa shuruucda iyo anshax-Warbaahineedka (code of conduct).

3.2- Xorriyadda hadalka iyo fikirka waxaa loo fulinayaa sida ku xusan Dastuurka ku meel-gaarka ah (Qod. 18aad) oo qeexaya xorriyadda ra'yiga iyo afkaarta, axdiyada caalamiga ah, kuwa qaaradeed iyo goboleed ee Soomaaliya ay qeybta ka tahay iyo xeerkan lagu dhaqan- gelinayo Dastuurka.

3.3- Dhammaan warbaahinta gaarka ah ama tan Dawladda wararkooda faaf-reeb laguma sameyn karo, haddii ay shaqadooda u gudanayaan si waafaqsan shuruucda dalka ama aan ka hor-imaanayn sharcigan. lagumana qasbi karo faafinta warar u daneynaya dhinac gaar ah.

3.4- Waxaa reebban in warfaafinta madaxa bannaan lagu khasbo iney faafiyaan warar ka hor imaanaya maslaxadda dalka, nabadgalyada, dhaqaalaha, siyaasadda iyo bulshada ama u danaynaya cid gaar ah.

Qodobka 4aad

Arrimaha ka reebban warbaahinta xorta ah

4.1- Waxaa ka reebban warbaahinta xorta ah ee madaxa bannaan ha noqoto mid gaar ah ama mid dowladeed arrimaha soo socda:

B) Arrimaha ku xusan qodobka 3aad faqraddiisa 3aad ee xeerkan;

T) Baahin warar been-abuur ah;

J) Hurinta colaadda ama dhiirri-gelinta qabyaaladda; iyo

X) Dacaayad aan sal lahayn oo loola jeedo shakhsi ama hay'ad, baahin warar nacayb iyo xag-jirnimo ku salaysan.

Qodobka 5aad

Ku Xad-gudubka Xeerka Warbaahinta

5.1- Cid kasta oo ku xad-gudubta xeerkan ha noqoto wariye ama mas'uul xarun warbaahineed waxaa la raacayaa arrimaha soo socda:

B) In marka hore la siiyo digniin qoraal ah mas'uulka xarunta warbaahinta ama Wariyaha;

T) Ganaax lacageed oo qiimaheeda Xeer nidaamin gaar ah lagu soo saari doono kaasoo lagu ganaaxayo Wariyaha, tifaf-tiraha ama mas'uulka xarunta warbaahinta ee jebiya sharcigan ama anshaxa warbaahinta;

J) Haddii Wariyuhu, reebbanaha ama mas'uulka xarunta warbaahintu ay u hoggaansami waayaan bixinta ganaaxa waqtigii loo xaddiday waxaa loo gudbinayaa maxkamadaha awoodda u leh;

X) Haddii Wariyaha, tifaf-tiraha ama mas'uulka warbaahineed ay ku kacaan falalka ku xusan qodobka 3aad ee xeerkan waxaa loo gudbinayaa xeer-ilaalinta qaranka oo horgeynaysa maxkamadaha awoodda u leh.

Qodobka 6aad

Waxtarka Xeerka Warbaahinta

6.1- Waxtarka xeerka Warbaahinta waa nidaaminta howlaha kala duwan ee warbaahinta iyo barnaamijyada lagu wacyi galinayo bulshada laguna gaarsiinayo xogta dhabta ah ee waxtarka u leh ayadoo la dhowrayo xeerkan iyo anshaxa Warbaahinta

6.2- Xeerku wuxuu nidaaminayaa qaabka ay u wada shaqeynayaan Wasaaradaha Warfaafinta, Golaha Warbaahinta Qaranka, ururrada Warbaahinta dalka, Wariyeyaasha iyo inta ay khusayso Warbaahinta ayadoo la dhowrayo sharciga iyo anshaxa suuban.

Qodobka 7aad

Ujeeddooyinka Xeerka Warbaahinta

Ujeedooyinka xeerka warbaahinta waa:

- **B)** Dejinta mabaadi'da siyaasadeed iyo sharci ee hagaya warbaahinta;
- **T)** Hormarinta, dhowrista iyo ixtiraamka xorriyadda hadalka iyo kala duwanaashaha warbaahinta;
- **J)** Dhiirri-gelinta warbaahinta gaarka ah iyo tan guud oo leh hal-abuur xaqiiqada ku salaysan;
- **X)** Horumarinta dhammaan noocyada kala duwan ee warbaahinta iyo horumarinta u isticmaalka adeegsiga teknoolojiyadda; iyo
- **Kh)** Dhiirri-gelinta iyo dammaanad qaadka jiritaanka qaybaha kala duwan ee warbaahinta si waafaqsan xeerkan.

Qodobka 8aad

Rukhsadda Warbaahinta

8.1- Sharcigu wuxuu xeerinayaa sameynta qorsha qaran oo lagu qaybiyo rukhsadaha warbaahinta dowladdu bixiso si loogu adeegsado horumarinta kala duwan ee warbaahinta hase yeeshee qaybinta iyo qorshaynta hirarka waxaa mas'uul ka ah Wasaaradda Boostada iyo Isgaarsiinta waxayna u kala horeynayaan in marka hore la helo rukhsadda Wasaaradda Warfaafinta ka dibna ay u gudbiso Wasaaradda Isgaarsiinta oo ka mas'uul ah bixinta hirarka sida ku xusan xeerka isgaarsiinta.

8.2- Xeerkani wuxuu dejinayaa hannaan cusub oo lagu bixinayo shatiyada warbaahinta cusub, iyo aqoonsiga iyo rasmiyeynta warbaahintii jirtey oo la waafajinayo xeerkan.

8.3- Hannaankan wuxuu noqonayaa mid ku saleysan qiimeyn lagu sameeyo codsiyada, waxaa kale oo jiri kara codsiyo laga qabto kuwa mudan, gaar ahaan goobaha adeegooda warbaahineed uu yar yahay.

8.4- Hannaanka Xeerkani wuxuu si cad u muujinayaa qaabka codsiyada loo maareynayo, xilliga kama dambeysta ah ee codsiga la qabanayo, waxa lagu qorayo codsiga iyo qaabka lagu qiimaynayo codsiyada.

Qodobka 9aad

Nidaamka Shatiyada lagu Bixiyo

9.1-Nidaamka loo raacayo bixinta shatiyada wuxuu noqonayaa:

B) Waa inay jirtaa baahi loo qabo warbaahintan waafaqsan tahayna qorshaha qaranka

T) In codsaduhu leeyahay awood dhaqaale oo uu ku daboolo adeegga warbaahineed ee uu codsanayo bixintiisa,

J) Waa inay dhiirri-gelinayso kala duwanaanta adeegga warbaahinta iyo

X) Warbaahin kasta sida: Idaacad, Telefeshin, Wargeys, Madbacad, Sheneemooyin, Dugsiyada tababarka saxaafadda, Shirkadaha xayeysiinta wepsites-yada iwm (ha ahaadeen qaar hadda shaqeeya ama kuwa cusub oo la furayo) waa inay dhigaan lacag dabaaji ah oo qiimaheeda lagu soo saari doono Xeer nidaamin gaar ah.

Qodobka 10aad

Diidmada Codsiga Shatiga

10.1 - Cidda bixinaysa shatiga waa in ay soo bandhigtaa sababo qoraal ah oo ay ku caddeynayso go'aanka diidmada ah ee ay qaadatay, waxaana looga caban karaa go'aankaas maxkamadaha awoodda u leh.

Qodobka 11aad

Shuruudaha Shatiga

11.1- Sharcigu wuxuu si cad u qeexayaa shuruudaha guud ee uu shati kasta wato waxayna noqonayaan sida soo socota:

B) Magaca qofka oo buuxa, shirkad ama urur, cinwaanka cidda codsanaysa;

T) Nooca warbaahinta iyo deegaanka looga baahan yahay in laga furo;

J) Dhaqaalaha ku baxaya iyo cidda bixinaysa iyo hadafka laga leeyahay in lagu gaaro; iyo

X) Cidda ka mas'uul ah maamulkeeda.

Qodobka 12aad

Furasho Warbaahin

12.1- Hadii aan sharcigu si kale u sheegin waxaa loo oggol yahay inay furato warbaahin cid kasta oo danaynaysa ayadoo la raacayo xeerkan iyo shuruucda kale ee dalka, ka dib markii la soo buuxiyo shuruudaha ku xusan qodobka 11aad lana helo rukhsadda loo baahan yahay.

12.2- In qalabka uu keensanayo ama uu ku hawl-gelayo uusan ahayn mid wax u dhimaya degaanka, caafimaadka bulshada iyo hab-sami-ula-shaqeynta warbaahinta kale.

Qodobka 13aad

Xilliga Kala-guurka

13.1- kadib dhaqan galka sharcigan warbahintii hore ugu shaqaynaysay Ruqsadda ku-meel-gaarka ah waxay soo codsanayaan Ruqsad rasmi ah mudo 60 cisho gudahood ah waxaana la waafajinayaa xeerkan.

13.2- haday buuxiyaan shuruudaha ku xusan qodobka 11aad farqadiisa 1aad warbaahintii shaqeynaysey xeerka ka hor waxaa loo ilaalinayaa magaca iyo Freuency-ga.

Qodobka 14aad

Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed

Waxaa lagu dhisay Xeerkan Gole Madax-bannaan oo aqoon u leh Warbaahinta iyo shuruucda dalka u yaal.

14.1-tirada Goluhu waxay noqonaysaa 9 (Sagaal) Xubnood oo ka kala imaanaya:

B) Warbaahinta Dawladda 3 xubnood,

Oo ugu yaraan midi ay dumar tahay

T) Warbaahinta gaarka ah 3 xubnood

J) Ururrada bulshada rayidka ah:- 3 xubnood oo ka kala imaanaya: Guddiga Xuquuqul Insaanka, Ururka Haweenka iyo Ururka Qareennada Soomaaliyeed.

14.2- Golaha Warbaahinta Soomaliyeed waxaa xubin ka noqon kara aqoonyahan iyo xeeldheereyaal Warbaahineed lagu xulay waayo-aragnimo, karti, daacadnimo iyo hufnaan.

14.3- Golaha Qaran ee Warbaahintu, si uu xilkiisa u guto, wuxuu ka madaxbanaan yahay:-

B) Siyaasad iyo faro-gelin dawladeed.

T) Danaha hey'adaha iyo kooxaha gaarka ah.

J) Danaha isdiiddan (Conflict of interests) ee qofka xubinta ka noqonaya iyo shaqada Golahan.

14.4- Dhismaha Golaha Warbahinta Soomaaliyeed waxaa loo marayaa wada-tashi: -

Wasiirka Warfaafinta, Ururada Warfidiyeenada (National Union of Journalists) iyo Guddoomiyaaha Bulshada Rayadka ah.

14.5- Magacaabidda Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed wuxuu ku ansaxayaa Go'aan Golaha Wasiirada, soo jeedinta Wasiirka Warfaafinta ka dib, Madaxweynuhuna saxiixo, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah.

14.6- Golaha waqtigiisu wuxuu noqonayaa 3 sano oo loo cusbooneysiin karo hal mar oo kaliya haddii loo baahdo.

14.7-Xubin kasta oo Golaha ka mid ah waxay xilkeeda ku waayeeysaa sida soo socota: -

B) Geeri ama arrin kasta oo xubinta u keenta iney xilkeeda gudan weydo;

T) Xilka oo xubintu iska casisho;

J) Waqtiga xilka oo ka dhammaada; iyo

X) Xukun Maxkamdeed oo ku dhaca xubin kasta oo Golaha ka mid ah.

14.8 Soo buuxinta booska bannaanaada waxaa loo marayaa sidii markii hore lagu soo xulay.

14.9 Hadii xubin ka mid ah Goloha Warbaahinta Soomaaliyeed ay ka timaado cabasho la xiriirta shaqada Golaha waxaa go'aan ka gaaraya Xubnihii xulistooda lahaa sida ku cad qodobka 14.4 xarafkiisa B.

Qodobka 15aad

Mas'uuliyadda Golaha

Mas'uuliyadda Golaha waxaa ka mid ah:

15.1- Ilaalinta anshaxa Wariyeyaasha ka shaqeeya Warbaahinta iyo ku dhaqanka xeerka Wabaahinta Soomaaliyeed

15.2- Xallinta khilaafaadka ka dhasha ku dhaqanka xeerkan.

15.3- Dhexdhexaadinta iyo xallinta gefafka laga tabanayo Warbaahinta dawladda iyo tan gaarka ah, marka laga reebo wixii fal-dembiyeed ah.

15.4- Abaalmarinta iyo anshax marinta Wariyeyaasha, tifaf-tiraha iyo mas'uuliyiinta xarumaha Warbaahinta. Goluhu wuxuu ilaalinayaa standardka iyo horumarinta aqoonta wariyeyaasha iyo warbaahinta

15.5- Ka tala bixinta, siinta iyo kala noqoshada rukhsadaha hay'adaha warbaahinta

15.6- Xallinta cabashooyinka ka yimaada Wariyeyaasha, warbaahinta, hay'adaha kale iyo bulsho weynta marka laga reebo wixii fal-dembiyeed ah.

15.7- Diyaarinta iyo u gudbinta wasaaradda miisaaniyadda Golaha

15.8- xarunta Goluhu waa caasimada Muqdisho, waxayna xarumo ku yeelanaysaa magaalo madaxyada dowlad goboleedyada xubnaha ka ah dowlada federaalka

Qodobka 16aad

Diiwaan Galin

16.1- Warbaahin kasta sida: Idaacad, Telefeshin, Wargeys, Madbacad, Sheneemooyin, Dugsiyada tababarka saxaafadda, Shirkadaha xayeysiinta wep-siteyada iwm (ha ahaadeen qaar hadda shaqeeya ama kuwa cusub) waxay iska diiwaan-gelinayaan Wasaaradda Warfaafinta Heer Federaal, Heer Dowlad Goboleed iyo Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed

16.2- Khidmadda diiwaan-gelintu waa hal mar hase yeeshee waxay bixinayaan xarumaha warbaahintu canshuurta shatiga sannadkiiba mar, waxaana loo marayaa qaabka canshuuraha dawladda

Qodobka 17aad

Khidmadaha

17.1- Warbaahin kasta oo gaar loo leeyahay ama shisheeye ee ka howl gasha dalka, waxaa laga qaadayaa khidmad diiwaan-gelin iyo canshuur- sannadeed sida ku xusan qodobka 16aad, waxaana lagu xaddidayaa shaxda tariifada canshuuraha dalka.

Qodobka 18aad

Diiwaanka Wariyeyaasha

18.1- Qof kasta oo ku shaqaynaya xirfad Wariye waxaa lagu qorayaa diiwaanka Wariyeyaasha ka dib marka la hubiyo xirfadiisa Wariye-nimo isla markaana Goluhuna u soo gudbiyo Wasaaradaha Warfaafinta Dalka ka jirta si loo siiyo warqadda aqoonsiga wariye-nimada ka dib marka uu buuxiyo shuruudaha

18.2- Wariyeyaasha shisheeye ee wakiilka ka ah wakaaladaha wararka shisheeye, idaacadaha iyo taleefishanada waxay dhowrayaan shuruucda dalka, mana lagu dhaqayo faqradda 1aad ee qodobkan, hase yeeshee wariyeyaasha shisheeye ee madaxa bannaan ee aan cidna wakiilka ka ahayn waa in ay soo buuxiyaan faqradda 1aad ee qodobkan.

Qodobka 19aad

Milkiyadda, Maamulka iyo Mas'uuliyadda

19.1- Warbaahin kasta oo gaar loo leeyahay oo ka howl gasha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya waxay lahaanaysaa milkiile loogu soo hagaago oo leh milkiyaddeeda iyo maamule ka ma'suul ah hawl-fulinteeda.

19.2- Codsiga diiwaan-gelinta iyo rukhsadda waa in lagu soo daraa warqadda lahaanshaha, magaca milkiilaha, xarunta ay ku shaqaynayso, cinwaankiisa gaarka ah iyo nooca warbaahinta.

19.3- Codsiga waxaa kaloo lagu muujinayaa magaca, aqoonta iyo cinwaanka maamulaha.

19.4- Milkiyadda iyo maamulka warbaahinta waxaa isku qaban kara hal ruux. waana inuu noqdaa mid buuxiyay shuruudaha xeerkani ku xiray suxufiga.

19.5- Warbaahin kasta waxay yeelanaysaa cinwaan loogu soo hagaago sida cinwaan

degaan, Sanduuq Boosto, telefoon lambar iyo e-mail.

19.6- waxaa reebban in la diiwaan-geliyo Hay'ad warbaahineed oo aan soo dhammeystirin shuruudaha kor ku xusan.

Qodobka 20aad

Xilliga Rukhsad-bixinta

20.1- Warbaahinta soo buuxisa shuruudaha ku xusan xeerkan, waxaa la siinayaa rukhsad ay ku hawl-gasho muddo 30 casho gudahood ah. Haddii go'aanku noqdo diidmo in la diiwaan galiyo iyo in la siiyo rukhsaddaa waxay uga caban-karaan go'aankaas maxkamadaha awoodda u leh.

20.2- Muddada la sugayo rukhsadda warbaahintu ma qaban karto wax hawl ah oo la xiriira adeegga warbaahinta haddii aysan ahayn warbaahin horay u jirtay.

Qodobka 21aad

Xallinta Cabashada

21.1- Haddii daneeyaha soo codsaday oggolaansho furasho warbaahin cusub ama cusbooneysiinta mid horay u jirtay uu ku qanci waayo go'aanka Wasaaradda Warfaafinta Heer Federaal & Heer Dowlad Goboleed iyo Golaha Warbaahinta, codsadaha waxaa u furan in uu cabashadiisa u gudbiyo maxkamadda awoodda u leh dhegaysiga dacwaddiisa.

Qodobka 22aad

Waayidda Rukhsadda Diiwaan-gelinta

22.1- Hay'adda warbaahineed ee hore loo siiyey rukhsad, lana diiwaan-geliyey, waxay waayi kartaa xaqa rukhsadda, haddii ay ku hawl-geli-weydo muddo 6 (lix) bilood ah ama hakad galo adeeggeeda muddo dhan 3 bilood, isla markaana aan xiriir la soo sameyn Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed oo aysan diiwaan-gelin sababo maan-gal ah oo keenay dib-u-dhaca.

22.2- Waxaa kaloo lagu wayn karaa in Hay'adda warbaahintu ku xad gudubto xeerkan lagana gaaro go'aan kama dambeys ah oo muujinaya ineysan u qalmin ka shaqeynta warbaahinta.

Qodobka 23aad

Tilmaamo Muhiim ah

23.1- Daabacaad kasta, sida wargeysyada (ha ahaado maalinle ama mid xilliyeed), website ama nooc waliba oo daabacaad warbaahineed ah, waxaa waajib ah in ay ka muuqdaan magaca, taariikhda daabacaadda, tirsiga caddadka, deegaanka, magaca maamulaha iyo tifaftiraha.

23.2- Wargeys kasta ee la soo saaro nuqulka (sample) ugu horreeya waxaa la dhigayaa Xusuus-dhawrka Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Wasaaradda Warfaafinta.

Qodobka 24aad

Wargelinta is-Beddelada

24.1- Is-bedel kasta oo ku yimaada milkiyadda, muuqaalka, awoodda iyo tayada warbaahin haysata rukhsad iyo diiwaan-gelin, mas'uulka hay'addaas wuxuu si dhaqso ah u wargelinayaa, Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Wasaaradaha Warfaafinta si loo diiwaan-geliyo is-beddelka ku yimid muddo 21 maalmood (maalmo shaqo) gudahood ah.

24.2- Is-beddel kasta oo lugu sameynayo milkiyadda ama magaca warbaahinta waxaa lagu wargelinayaa Wasaaradda Warfaafinta, Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Maxkamadda Gobolka (haddii dacwadi jirto) si loo diiwaan-geliyo is-beddelka ku yimid hay'adda warbaahineed.

Qodobka 25^aad

Anshaxa Warbaahinta

25.1- Sharciga Warbaahintu wuxuu ku salaysan yahay mabaadi'da guud ee Dastuurka Qaranka.

25.2- Wasaaradda Warfaafinta iyo Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed oo la-tashanaya Ururrada saxaafadda dalka waxay diyaarinayaan xeer hoosaadka anshaxa guud ee Warbaahinta, kaas oo dejinaya qodobada la xiriira arrimaha ay ka mid yihiin:

B- Qadarinta Diinta Islaamka iyo dhaqanka suubban ee Soomaaliyeed.

T- Saxnimada iyo sugnaanta wararka iyo barnaamijyada, iyo ilaalinta ilaha qarsoon ee macluumaadka bixiya haddii aysan maxkamadi amrin in la sheego.

J- Ka fogaanshaha faafinta ama daabacaadda muuqaallada iyo sawirrada ka hor imanaya anshaxa suubban ee bulshada.

X- Ilaalinta xaquuqda carruurta, sida in aan lugu takrifalin muuqaallada muujinaya duruufaha gaarka ah ee carruurta iyadoo aan oggolaansho rasmi ah laga haysan cidda ka mas'uulka ah ama maxkamad.

KH- Ixtiraamidda nolasha gaarka ah ee qofka, marka laga reebo xaalladaha lagu dhawrayo danaha guud ee dadweynaha.

D- Ka-fogaanshaha faafin muuqaallo naxdin leh sida jirka bani-aadamka oo la googooyey, fara-xumeyn iyo sawirro argagax ku abuuraya bulshada.

Qodobka 26^aad

Warbaahin aan Sharciyeysneyn

26.1- Cid kasta oo furata ama hawl-gelisa warbaahin aan haysan oggolaansho iyo diiwaan-gelin rasmi ah, waxaa laga xirayaa warbaahinta, waxaana la horgeynayaa maxkamad, si sharciga loo mariyo.

26.2 Baraha Bulshada sida (Facebook, Whatsapp, Tweeter, Youtube and Linkeedin) waa nooc ka mid ah warbaahinta ay isticmaalaan Bulshada iyo Hayadahauna isticmaalaan danahooda ama soo bandhigidda aaraadooda. Balse hadii lagu dhibaateeyo dhinac seddexaad waxaa lagu dhaqayaa xeerka warbaahinta Qaranka iyo shuruucda kale ee dalka.

Qodobka 27aad

Wax-ka-beddel Sharci-darro ah

27.1- Hay'addii warbaahineed ee si ku-talo-gal ah u soo saarta wargeys ama daabacaad aan ku salaysnayn sida Dawladda u diiwaan-gashan, iyadoo aan loo oggolaan is-beddelkaas, Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Wasaaradaha Warfaafinta ee Dalka waxay u gudbinayaan maxkamad si sharciga loo mariyo.

Qodobka 28aad

Rukhsad Been-Abuur ah

28.1- Warbaahin kasta oo ka been abuurta rukhsadda diiwaan-gelinta ama sameysa qoraal lid ku ah shuruudihii rukhsadda lugu siiyey, Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Wasaaradaha Heer Federaal & Dowlad Goboleed waxay u gudbin karaan Maxkmadda awoodda u leh si sharciga loo mariyo.

28.2- Warbaahinta ay ku caddaato ku xad-gudubka xeerkan iyo been abuurid rukhsadeed waxaa lagala noqon karaa rukhsadda kadib marka ay soo caddeyso maxkamadda awoodda u lihi.

Qodobka 29aad

Faafin Xog Been ah

29.1- Waxaa reebban in la faafiyo warar ama qoraallo been ah iyo dacaayad lid ku ah sharafta muwaadin, shakhsiyaad, hay'ad ama dawladda, iyadoo Warbaahintii falkaas ku kacda laga doonayo caddeyn dhab ah, haddii kale iney:

B) Raalli-gelin qoraal ah iyo saxid ka bixiso gefkeeda, kuna faafiso (qormada 1aad ee bogga hore) ee lagu daabacay ama isla barnaamijkii warbaahinta laga sii daayey warka, iyadoo raali-gelintaas ku sameynaysa muddo aan ka badnayn 48 saacadood gudahood laga bilaabo marka ay cabashadaasi soo gaarto;

T) U oggolaato muwaadinka ama hay'adda loo gefay in ay ka jawaabaan wararka ay u arkayaan in ay yihiin been-abuur ama sharaf-dhac lagu waxyeelaynayo sumcaddooda muddo 48 saacadood ah, iyadoo aan wax shuruud ah lugu xirin, waxaana lagu jawaabayaa isla wargeyska, bogga iyo qormadii warka lagu qoray, ama warbaahintii laga sii daayey, iyadoo aan la kala dhantaalin nuxurkeeda, si ay u gudbiso macnihii ay ku dhisnayd jawaabtu;

J) Haddii muwaadinka, qoyska, hay'adda ama Dawladda lagu been abuurtay ama la sharaf dilay ku qanci waayaan raalli-gelinta la bixiyey, waxay xaq u leeyihiin inay u gudbiyaan cabashadooda Golaha warbaahinta Soomaliyeed. Hadii Goluhu wax ka qaban waayo cabashadaas waxay dacwadooda u gudbin karaan maxkamadaha awoodda u leh dacwad lid ku ah been-abuurkaas ayagoo ku soo bandhigaya cabashadooda.

29.2- Warbaahinta waxaa kale oo ka reebban in ay faafiso gef ama xog meel-ka-dhac ku ah qof dhintay, qof aan qaan gaar ahayn ama qof aan dhimirkiisu dhammeyn oo aan is-difaaci karin, haddii ay taasi dhacdo, waxaa la dabbaqayaa faqradda **1aad** ee qoddobkan iyo sharciga u dhigan difaaca dadka aan is difaaci Karin.

Qodobka 30aad

Magdhaw

30.1- Qofka, qoyska ama hay'adda meel-ka-dhac loogu geysto qalabka warbaahinta, ee ku qanci waaya go'aannada ay Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Wasaaradaha Warfaafinta Heerarkeeda kala duwan ku rideen xarunta warbaahineed waxaa uu xaq u leeyahay in uu u dacwoodo maxkamadda awoodda u leh, iyadoo la raacayo qodobka 29aad ee xeerkan iyo shuruucda kale ee dalka.

Qodobka 31aad

Faafin Khasab ah

31.1- Hay'adda warbaahineed ee lagu helo arrimaha ku xusan qodobka 29aad ee xeerkan, laguna qaado xukun ganaax ah ama magdhaw la siiyo ciddii loo gafay, waxaa waajib ku ah in ay faafiso ama baahiso xukunka lagu qaaday, haddii ay ka baaqsato fullinta arrinkan, Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed ama Wasaaradaha Warfaafinta waxay ku ganaaxi karaan ka sokoow magdhawgii lagu xukumay ganaax lacageed oo Xeer gaar ah lagusoo saari.

Qodobka 32^aad

Adeega Warbaahinta Bulshada

32.1- Xeerkani wuxuu xaqiijinayaa dhowrista sharciyeed ee ay helayso warbaahinta Bulshada (Public Broadcasting Service) oo u madax-bannaan tafaftirka wararkeeda iyo mihnaddeeda Warbaahineed

32.2- Adeegga Warbaahinta Bulshadu waa ka madax-bannaan yahay danaha mas'uuliyiinta dawladda, faragalin siyaasadeed iyo shirkadaha ganacsiga, iyagoo dhowraya shuruucda iyo anshaxa Warbaahinta

32.3- Barnaamijyada warbaahinta Bulshadu waa in ay ahaadaan kuwo dhex- dhexaad ah, xorna ka ah u-xaglin siyaasadeed, oo aan buunbuunin u sameynayn urur siyaasadeed, hay'adaha Dawladda, dano ganacsi ama fikrad shakhsiyadeed.

32.4- Barnaamijyada ka baxa warbaahinta dawladda waa in ay kala duwanaadaan oo ay isugu jiraan kuwo ka hadla arrimaha bulshada, madaddaalo, waxbarasho iyo dhaqan looguna tala-galay qeybaha kala duwan ee bulshada, kana haqab- tiraya baahidooda warbaahineed.

32.5- Barnaamijyadu waa in ay ku dhiirri-geliyaan una fududeeyaan muwaadiniinta ka qeyb-qaadashada hannaanka dimoqraadiyadda loo siman yahay, maamul-wanaagga iyaga oo la siinayo macluumaad wax-ku-ool ah, sax ah, oo waqtiyeysan, kuna aaddan arrimaha taagan oo ay danta ummaddu ku jirto.

32.6- Barnaamijyada waa in ay ku jiraan arrimaha siyaasadda, dhaqaalaha, sayniska, caafimaadka, waxbarashada, diinta Islaamka, cayaaraha, bulshada, dhaqanka suubban iyo wararka gudaha iyo dibabadda.

32.7- Warbaahinta Adeegga Bulshada (Dawladda), marka laga reebo wararka iyo xogaha kale, waa in ay sameysaa madaddaalo hal-abuur leh, si ay ula tartanto warbaahinta ganacsiga ku dhisan.

32.8- Barnaamijyadu waa in ay muujiyaan dhaqanka suubban ee Soomaaliyeed, una soo bandhigaan caalamka.

33.9- Inta ay saamaxayso dhaqaalaha, farsamada iyo tiknoolajiyada hadba la heli karo, Warbaahinta Adeegga Bulshadu (Dawladda) waa in ay qiimo la awoodi karo ku gaartaa dhammaan shacabka, oo aysan jirin koox gaar ah oo ka reebban in ay ka faa'iidaystaan.

32.10- Warbaahinta Adeegga Bulshadu waa in ay dhiirri-gelisaa, horumarisaa qaabka maqalka iyo muuqaalka ah, iyadoo la adeegsanayo tiknoolajiyada cusub si ay u ballaariso gaaritaankeeda dalka oo dhan.

32.11- Maadaama Warbaahinta Adeegga Dowladdu yahay mid madax-bannaan oo dhex- dhexaad ah, lacagaha ama taageero nooc waliba ah oo ay dawladdu siiso waa ka madax-bannaan yihiin ujeeddooyin siyaasadeed iyo faragalin kale oo ka iman karta cid walba oo ay ku jiraan mas'uuliyiinta dowladdu.

32.12- Warbaahinta Dowladdu taageerada ay heleyso waa inay noqotaa mid shuruud la'aan ah oo aan laga lahayn inay fuliso dano gaar ah.

32.13 Warbaahinta adeegga Bulshada waxay ka kooban tahay labada heer Dowladeed, waxaana jiri doona Guddi Maamul oo isku xiraya labada heer, Hirgelinna doona nidaamka Warbaahinta Adeegga Bulshadda.

Qodobka 33aad

Khidmadda lagu fiirsado TV-ga (TV license)

33.1- Shirkadaha bixiya adeegyada isticmaalka Telifishannada waxaa ku waajibaya inay iska diiwaan-geliyaan Wasaaradaha Warfaafinta isla markaana ay bixiyaan canshuurta ku waajibtay khidmadaha ay ka qaadaan macaamiishooda.

Qodobka 34aad

Wariye

34.1- Wariye waxaa noqon karo qof kasta oo haysta Shahaado Jaamacadeed ama leh xirfad Warbaahineed, kuna dhex jiray mihnadda Warbaahinta muddo labo sano ah ama ka badan sida ku cad qodobka 18aad ee Xeerkan.

34.2- Shaqaalaha kale oo aan ahayn Wariyeyaasha ee ku hawlan Warbaahinta, lehna waayo-aragnimo iyo aqoon la xiriirta xirfaddooda farsamo waxaa xil ka saaran yahay inay dhowraan shuruucda, asluubta iyo anshaxa Warbaahinta

34.3- Hawl-wadeennada Warbaahinta ee ku xusan faqradda 2aad Ee qodobkan waxaa la siinayaa dhawrista Wariyaha oo kale.

34.4- Tixgelinta heerarka xirfadeed ee Warbaahintu waxay ka mid yihiin waajibaadka warbaahinta

Qodobka 35aad

Waajibka Wariyaha iyo Hay'addaha Warbaahinta

35.1- Wariyuhu waa in uusan ku xad-gudbin xuquuqda qofka, hay'adaha, goobaha cibaadada, diinta islaamka iyo shuruucda dalka.

35.2- Wariyuhu waa in uu dhawraa sharafka, lahaanshaha gaar ahaaneed, xuquuqda iyo karaamada dadka uu wararka ka qaadayo iyo kuwa uu tabinayoba isagoo muujinaya qaddarin iyo tixgalin.

35.3- Wariyuhu waxaa ka reebban in uu dheef ku helo xog ama sawirro gaar loo leeyahay haddii uusan oggalaansho ka helin cidda iska leh.

35.4- Wariyuhu waxaa u bannaan in uu soo bandhigo xogaha la xiriira fal- dembiyeed dhacay, haddii uu hayo caddeyn ku filan ama aysan ka hor imaaneyn sharciga.

35.5- Mas'uuliyiinta warbaahineed oo kala ah Milkiilaha, Maamulaha, Tafatiraha iyo Weriyaha waxay mas'uuliyad ka saaran tahay hubinta in wararka iyo barnaamijyada ay baahinayaan yihiin kuwo xaqiiqada ku saleysan.

35.6- Haddii warbaahintu ama weriyuhu uu helo xog uu qarsoon yahay qofkii laga soo xigtey, waa in ay qiimeeyaan kalsoonida lagu qabi karo ilo-wareedka iyo ujeeddada xogbixiyuhu isu qariyey haddii kale waxey masuul ka noqonayaan wixii ka yimaadda.

35.7- Haddii warbaahintu u aragto in qarinta il-wareedka ay u wanaagsan tahay ammaanka xogbixiyaha iyo tan qaranka, waa ay sii dayn karaan warkaas, ayagoo aan faafin isha ay ka heleen xogtaas hase yeeshee waxay keydinayaan xog-bixiyaha iyo xogtaba iyadoo lasoo badhigayo markii loo baahdo. Soo bandhigidda xog- bixiyaha ama xogtaba waxaa amri kara maxkamad haddii isqabad yimaado.

35.8- Haddii macluumaadka laga helay il-wareedka uu keenayo natiijo aan meel kale laga heli karin, isla markaana ay maxkamad soo codsatay in la ogaado bixiyaha xogta il-wareedka, waxay warbaahintu soo bandhigaysaa ciddii ay ka heleen il-wareedkaas iyo caddeymaha la xiriira kadib marka maxkammadda awooda u leh amarto ,maxkammadda ayaana go'aan ka gaareyso qaabka loola kulmayo haddii ay qarsoodi noqoneyso iyo haddii kale.

Qodobka 36aad

Xuquuqda Wariyaha

36.1- Wariyuhu wuxuu xaq u leeyahay in la ilaaliyo amnigiisa, sharafkiisa iyo in uu

mihnaddiisa ugu shaqeeyo si xor ah xogtana u soo bandhigo si waafaqsan xaqiiqada oo aan ka hor imaaneyn Qoddobka 35 aad faqraddiisa 1aad ee xeerkan.

36.2- Wariyuha waa in la siiyaa xog kasta si uu ugu gudbiyo bulshada haddii aysan jirin sabab sharciga waafaqsan oo loogu diidi karo.

36.3- Wasaaradda warfaafintu waxey u fududeyneysaa Wariyeyaasha fursadaha tababbarrada aqooneed oo kor loogu qaadayo aqoontooda xirfadeed si ay u gutaan waajibka ay bulshada u hayaan ha noqdaan kuwa dawladda iyo kuwa gaarka ahba.

36.4- Milkiileyaasha qalabka warbaahinta iyo warfidiyeenadu, waxay yeelan karaan ururo u gaar ah oo ay ku midaysan yihiin si ay u difaacaan danahooda.

36.5- Milkiileyaasha warbaahinta gaarka ah, waxay ilaalinayaan xuquuqda Wariyeyaasha iyo farsamo-yaqaannada u shaqeeya iyagoo ula dhaqmaya sidan:

B- Waxey siinayaan mushaar u dhigma baahida noloshooda si loo ilaaliyo sharafta mihnadda Warbaahinta

T- Waxey la galayaan heshiiska shaqada si waafaqsan sharciga shaqaalaha gaarka ah.

J- Illaalinta Saacadaha shaqada iyo fasaxyada.

X- Hubinta Wariyaha in uu ku qoranyaha diiwaanka Wariyaha heystana kaarka aqoonsiga Wariyenimada, sida uu qabo Qodobka 18 aad ee xeerkan.

Qodobka 37aad

Ilaalinta Xaqa Lahaanshaha (Intellectual Property Rights)

37.1- Warbaahinta waxa ay dhowreysaa xaqa lahaanshaha hal-abuurka, curinta iyo qoraalada si waa faqsan shuruucda dalka iyo xeerarka caalamiga ah, waxaana la istimaali karaa oo kaliya marka fasax laga helo qofka ama hey'adda leh waxaana laga bixinayaa wixii cidda ogalaanshaha laga rabo ay ku qanceyso, waxaana lagu nidaamin doonaa xeer gaar ah oo ay soo saarto xukuumaddu.

37.2- Isticmaalka iyo xigashada xog ama ra'yi la soo min-guuriyey waxaa la xusayaa qofkii curiyey xogta la xiganayo, waxaana reebban in la soo minguuriyo xog aan la xusin ciddii curisay isla markaana aan laga heysan oggolaansho qofkii lahaa.

37.3- Waxaa reebban in la daabaco ama la badiyo qoraal, suugaan, sawirro, filimo, iwm oo aan oggolaansho looga haysan curiyaha ama soo- saaraha.

37.4- Haddii aan la dhawrin xuquuqda lahaanshaha ee ku xusan faqradda hore ee

qoddobkan, qofka leh xaqa lahaanshaha ayaa xaq u leh in uu dacwad ka furto maxkamadda awoodda u leh si uu u ilaaliyo xaqiisa.

Qodobka 38aad

Dhawrista Xeerkan

38.1- Cabashooyinka la xiriira warbaahinta waxaa iska kaashanaya xallintooda Wasaaradda Warfaafinta iyo Golaha Warbaahinta Soomaaliyeed, Ururrada Warbaahinta Soomaaliyeed, haddii ay cidda ay khuseysa ku qanci weydo waxaa la horgeyn karaa maxkamadda awoodda u leh.

Qodobka 39aad

Kaalinta Wasiirka ee Hirgelinta Xeerkan

Wasiirka Wasaaradda Warfaafintu wuxuu awood u leeyahay:-

B) Inuu hirgaliyo Xeerka Warbaahinta iyo Xeerhoosaadka lagu dhaqan-gelinayo Xeerka Warbaahinta.

T) Warbixin ka dhegeystaa, jiheeya shaqada Golaha Qaran ee Warbaahinta

J) Dhegeystaa, waxna ka qabtaa cabashooyinka iyo soo jeedinada Golaha Qaran ee Warbaahinta

X) Codsan karaa kulan isaga iyo Golaha, marka uu u arko in baahi loo qabo

KH) warbixin ka siinayaa Golaha Wasiirada Waxqabadka Golaha warbaahinta Soomaaliyeed

R) Soo jeedin karaa wax ka beddelka Golaha Qaran ee Warbaahinta.

S) Soo jeedin karaa wax ka beddelka Xeerkan

SH) Qaadi karaa tillaabooyinkii kale oo u arko danta qaran, haddii ayan ka horimaanayn xeerkan

Qodobka 40^{aad}

Baabi'in

40.1- Xeerkani waa xeerka Warbaahinta Soomaaliyeed iyo Wariyaha Jamhuuriyadda Soomaaliya, waxaana la baabi'iyey xeer kasta oo Warbaahineed oo ka soo hor-jeeda ama aan la socon karin Xeerkan.

Qodobka 41^{aad}

Dhaqan-gal

41.1- Xeerkan wuxuu dhaqan-gelayaa marka uu ansixiyo Baarlamaanka Jamhuuriyadda Soomaaliya, Madaxweynuhuna saxiixo, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ah ee Dawladda.